

LEPOZNANSKI LIST.

Arov in Zman.

(Narodna pripovedka.)
Spisal Janez Terdina.
(Dalje.)

Že ko se je zvedilo, da bi umreti utegnil, se je posadka okol njegove postlje zbrala in ga prosila, da naj jej vojskovodja zbere, ki bi jih, ako bi on več ne vstal, vodil in vladal. On reče vojvodsko palico prinesiti in jo da Zmanu. Potem svojo vojsko opominja, mu ravno tako zvesta biti, kakor je njemu bila. Ko se je proti Arovu obrnel in mu posebej nekaj reči hotel, se mu je glas zaperl, in potem ni več besedice govoril. Koj po zagrebu Zman posadko skupej pokliče, da bi mu po stari šegi prisegla. On se ustopi na visoko stolico med njo; vojsaki mu na sveti križ prisežejo in ga trikrat visoko v zrak na stolu vzdignejo. Pri vsakem povzdigu zagromi „živio“, da se deleč razlega. Novi vojskovodja si zvoli potem stotnike in podpoveljnike in napravi krasen obed. To bi bilo nemogoče, ako bi ne bila poprejni dan neka čeda trumo Turkov prepadla in jej mnogo hrane vsake baže in verste pobrala.

Posadka je zdaj, kar brambo zadene, zopet brez skerbi: nektare clo misel obhaja, da bo pod mladim vodjem boljši šlo, kot pod starim in kakor se jim zdi, vse prepočasnim Ostervarom. Pa popolnoma nasprotnih misel je Arov. On je na vse na tanko pazil in po dolprevdarku ima za gotovo, strašno resnico, da je Zman to kar je bil — Turk na duhu, mnenju in namenu. Že način in izpeljava njegovega pribega k gradu s sumom in pomisljenjem navda. Čudno se mu zdi, da Turki takrat, ko so že vidili, da jim odide, niso pušk rabili in pobegnjenca vstrelili. Čudno se mu zdi, da so po tisti dogodbi sovražniki veliko pred, kakor poprej bežali in da se potem dostikrat cele trume herbot obrnule, če se je le en mož iz posade pokazal. Nespametno bi bilo, to le strahu pred Zmanom pripisati. Da je pri tem kaka posebna skrivnost, ni mogoče dvomiti. Tudi, da je Zman berš po pogrebu prisego tirjal in da je

bil memo družih častnikov Arov le na nizko stopnjo djan, poterdi sum prebrisanega Slovenca. Bistro gleda on na vse, kar se godi, kuje in vari. Njegovi pazljivosti ne odide, da je eno noč nekdo skoz grajska vrata po griču u turško staniše korakal in se čez kake pol ure nazaj podal. Sklep njegovih oči razmotri dobro, da ima nazaj pridši velike berke in malo las sprodej, katerih znamenj ni med celo posadko drugi kot Zman imel. Drugo pot je zapazil, da sta dva moža po griču prišla, kterima so se vrata po kratkem septanju odperle. Po teh in družih pogodbah se Arov prepriča, da je grad v nar hujsi nevarnosti predanja in pogube in on začne misliti, kako bi se pripomoč dobila, nevarnosti v okom priti in jo berš ko mogoče odverniti. Pa tudi Zman je sčasoma spregledal, da za svoje naklepe ne več sam, temuč da ima stražnika in čuvaja pri svojem namenu. Arov je bil edini Slovenec, ki je naredbe vojskovodja znesti in poventati zamogel. Zatorej se ga Zman po lahki poti znebiti misli. Pokliče ga namreč k sebi in mu da povelje, se skoz turške ležaje zmuzati in tisto slovensko vojsko na pomoč pripeljati, ki se je še davnej okoli Kamneka u otetbo Homčca nabirala. Mislil si je, da bodo Arova al že Turki zasačili, ali pa da bo on tako dolgo na poti, da že njegovega naklepa ne bode razdreti mogel. Tiste slovenske armade pri Kamneku pa se ni bilo clo nič bati. Bila je zlo pičla in je menila, da jej ni potreba Turke napasti, ker jim je že hrabro obnašanje posadke dosti opraviti dalo. Arov je sicer razumel, da mora doveršenje Zmanovih misel blizo biti, ker si ga zdaj s poveljem s poti spraviti želi, vendar mu to luč prižgē, to reč na tanko pri Turkih samih pozvediti in na to pozvedbo terdnjavi in posadki pomoč in rešenje izmisliti in pripraviti. Ponižno poslušala tedej zapoved svojega turškega vojskovodja in zapusti brez oporeke slovenski grad.

Temna noč je že nastopila, ko skoz germovje po nar stermejših krajih v turški tabor

dospē. Sklenul je ne dalje iti, preden bi mu bili sovražni naklepi znani. Ker je turški jezik za silo govoriti umel, ga ni družega skerbela, ko njegova od maometanske čisto razločna obleka. Vender si vē modra glava kmalo pomagati. Blizo enega šotora se mu zdi, da nekdo smerči in ko potipa, vidi da je res Turk na tlēh ležal in terdo spal. Berž potegne svoj hanžar in ga neverniku tak globoko v oserče porine, da po kratkem ječanju pogine. Ko se oblačila ubitega polasti in ga na se dene, se od tod naglo pobere in po rajdah nebrojnih stanov zgubi. Večkrat je sicer poslušal in tu in tam postal, pa vse je tiho, razun klicanja in rožlanja stražnikov. Čez nekoliko pride u ulice, ki se mu bolj kot druga znane zazdevajo in koj ga misel obide, da je že tu enkrat bil. On nekoliko postoji in vidi, da so na tistim kraju posebno veliki in krasni šotori. Še bolj pa se zavzame ko šeptanje začuje, ki iz bližnjega stana na njegova ušesa bije. On si dih in sapo zadržuje, počene tik stene šotora, pazi in sluša.

„Na jutri večer tedej, pravi en glas, bodite pripravljazi. Ob tem času mora biti zmaga naša in grad u turških rokah.“

Kot merzlicah pri teh besedah Arova spreli.

„Se je pa na Zmana res popolnoma zanesli?“ vpraša drugi glas.

„Kakor na sedem stolpov v Carigradu, pravi prvi, preden štir in dvajset ur mine, nam bo zvesto Homec izročil.“

„Ga po pa posadka poslušala,“ bara drugi.

„Ne boj se! odgovori prvi, že sim ti povedal, kako se bo zgodilo; brambovci menijo za terdno, da bi mi pebegnuli, ako bi tako imenovana Kamneška vojska u nas udarila. Na to je naš naklep narejen. Posadka Zmanu popolnoma zaupa. On jej bo prigovarjal in jo jutri o mraku večidel iz terdnjave peljal. Da bo vun šla; jej bomo že toliko prostora dali.“

(Dalje sledi.)

Odgovorni vrednik: *Dragotin Melcer.* — Založnik in tiskar *Jožef Blaznik.*

Vradni list št. 87.

Št. 5925. **Oznaniło.** (220.) c 1

Po sklepu občinskega svetovavstva od 27. novembra t. l. se imajo v mestu in ljubljanskih predmestjih vsi rokodelski učenci, ki so dolžni solo obiskati ne glede na starost, kakor tudi vsi fanti in dekliči, kterih dolžnost je v nedeljsko šolo hoditi, popisati.

Na podlagi te odločbe se bo vsacemu hišnemu posestniku pola poslala z naročilom, zase, potem za vsako stranko rubrike spolniti, tako spolnjeno polo pa o dveh dneh zadevajočemu okrajnemu predstojniku nazaj poslati.

Gospodom hišnim posestnikom se posebno priporoči, tej naredbi natanjko vbogati, in ob enem se jim naznani, da se bo mojster, ako kakega učenca zamolči, po postavi kaznoval, in da je od zdaj zanaprej vsak mojster odgovoren, vsako premembo ali odinjanje brez mude mestnemu poglavarstvu naznaniti.

Ljubljansko mestno poglavarstvo
7. decembra 1851.

Dr. Burger, s. r.
župan.

Št. 5925. **Oznaniło.** (221.) c 1

Občinsko svetovavstvo je v seji 27. novembra sklenulo:

1. Da se vsi rokodelski učenci, ki so dolžni šolo obiskati, popišejo brez razločka starosti, in da ima vsaka fara take vpisne bukve imeti.
2. Da se bo zamolčanje kacega učenca od mojstra po postavi kaznovalo, in da je ravno tako vsak mojster odgovoren vsako premembo in novo odinjanje brez mude mestnemu poglavarstvu naznaniti.
3. Da se vpisovanje rokodelskih učencov učenikom nedeljske šole, kakor tudi katehetom fare z naročilom prepusti, ako kak učenec iz šole ostane, vsakbart mestnemu poglavarstvu naznaniti, da bo mojstra poklicalo in potrebno storilo.
4. Da se za učenca le tisti sme odinjati, ki s spričali poterdi, da je dva trivialna šol-

ska reda doveršil in se brati, pisati in računati naučil. Le pri zlo teških obertnijah, pri kterih je pesebne telesne moči potreba, se zamorejo v posebnih primerlejih, ker zdaj še niso skoz in skoz farne šole vpeljane, še skoz 6 let, tedej do konca leta 1857 učenci brez spričal jemati. Po preteku te dobe se pa tudi pri teh obertnijah ne sme noben za učenca odinjati brez imenovanih šolskih spričal.

5. Da imata, da se potrebni red v soli obderži, vsako nedeljo ali zapovedani praznik po redu od mestnega poglavarstva ustanovljenem, dva mojstra v soli pričujoča biti.

Ljubljansko mestno svetovavstvo 7. decembra 1851.

Dr. Burger, s. r.
župan.

Št. 9963. **Proglas.** (222.) c 1

Podpisani, rojeni leta 1830 namreč:		
Anton Hlebš	iz Dobruja	št. 25
Juri Šusteršič	„ Jezera	„ 8
Jožef Pernot	„ Verhnike	„ 140
Jernej Božič	„ Polhovega gradca	„ 38
Martin Zupančič	„ Velike stare vasi	„ 18
Anton Kramar	„ Zaloga	„ 14
Valentin Rosman	„ Zgornih Pirnič	„ 34
Anton Okorn	„ Ilake	„ 6
Gasper Šetina	„ Zlil	„ 22
Blaž Praprotnik	„ Smolnika	„ 3
Filip Samagor	„ Prevoja	„ 15
Pavel Zaveršnik	„ Hriba	„ 11
Janez Podvies	„ Gosteč	„ 12
in Jožef Sever	„ Ježče	„ 24

se še niso za vojaško nabiro za leto 1851 oglasili, se toraj pozovejo, o treh mescih toliko bolj gotovo pri c. k. okrajnem poglavarstvu v Ljubljani se oglasiti in se opravičiti, zakaj da se dozdej niso predstavili, ker se bo sicer z njimi kakor z begovci ravnalo.

C. k. okrajno poglavarstvo

Ljubljana 6. decembra 1851.

Št. 9791. **Oznaniło.** (219.) c 3

28. augusta 1851 je Franc Petkovšek, 10 let star fant svojim staršem, ki v Zaplani pod št. 39 stanujejo, ušel, da se ne ve kam.

Ti fant je majhine čokaste postave, ima rujave lase in širok pravilni obraz; ko je ušel je imel navadni okrogli kmetiški klobuk črne barve, černo suknjeno jopo brez telovnika, rudečo sviljeno čertasto ruto krog vrata, dolge hlače iz plavostrafastega suknja in skornje, ki so mu bile nekoliko prevelike.

Razun ravno imenovanih reči je fant tudi černe platnene in plave suknjene hlače in rumeno pavolnato ruto za vrat saboj vzel.

Ker se je Ljubljansko, Krajnsko, Kamniško in Trebniško okrajno poglavarstvo zastonj trudilo zvediti, kam da je fant Franc Petkovšek prišel, da bi se bil zamogel svojim staršem v Zaplano izročiti, prosim gospode duhovnike in občinske predstojnike in tudi vse druge gospode in prebivavce krajnske kronovine, mi pred kot je mogoče naznaniti, kje da živi zgorej popisani fant, da bom zamogel staršem, ki že tri mesece po njem žalujejo, naznaniti, da ponj pojdejo.

C. k. okrajni poglavar.

Ljubljana 29. novembra 1851.

Št. 9747. **Oznaniło.** (218.) c 3

Po smerti okrajne babice Marie Lukanovi v fari Stranje, se ta stopnja, s katero je na leto 20. goldinarjev plačila združenega, ki se iz okrajne denarnice v Kamniku plačuje, s pristavkom razpiše, da naj tiste, ki se za to stopnjo oglase, svoje prošnje s priloženim kerstnim in ubožnim listom, z pričalom lepega zadržanja in z šolskimi spričali in diplomom za babice do konca mesca decembra t. l. pri tem c. k. okrajnem poglavarstvu vložijo.

C. k. okrajno poglavarstvo.

Kamnik 5. decembra 1851.